

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/90/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319202648
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1319202648.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, ul. Krátka č. 1, Senec, dieťa rodičov – matka: D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, G., t.č. H. XX, I., štátne občianstvo SR, zastúpená: NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Prokopa Veľkého 51, Bratislava, IČO: 36 866 008 a otec: J. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, K. I., t.č. bytom L. XXX, F., štátny občan SR, zastúpený: JUDr. Michaela Kajabová, advokátka so sídlom Budovateľská 2, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 20.01.2022, č.k. 37P/126/2019-531, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV., V., VI. a v závislých výrokoch VII. a VIII. zrušuje a v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletá A. B. C., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a styk otca s maloletou sa neupravuje (výroky I., II., III.). Výrokmi IV., V. a VI. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej počnúc dňom 10.05.2016 sumou 250 eur mesačne, ktorú sumu je otec povinný zasielať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, zročné výživné na maloletú za obdobie od 10.05.2016 do 31.10.2022 v sume 3 369,35 eur uložil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, spolu s bežným výživným, počnúc dňom 01.02.2022 k rukám matky, pod následkom straty výhody splátok a návrh vo zvyšku zamietol. Vo výrokovej časti rozhodnutia ďalej ex offo zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III, č.k. 51P/129/2016-36 zo dňa 12.05.2016 o nariadení neodkladného opatrenia (výrok VII.) a podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 36 ods. 1, § 24 ods. 3, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“), § 35, § 363 C.m.p. konštatujúc, že v priebehu konania rodičia uzatvorili v časti úpravy práv a povinností rodičov rodičovskú dohodu o zverení maloletej A. B. do osobnej starostlivosti matke, o zastupovaní maloletej obomi rodičmi a o neupravení styku k otca s maloletou, ktorú po vyhodnotení, že nie je v rozpore so záujmami maloletej, schválil. Pri rozhodovaní vzal do úvahy, že maloletá je v osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu riadne stará, maloletá sa dlhšiu dobu nestretáva s otcom, ktorý mal upravenú vyživovaciu povinnosť neodkladným opatrením. Autoritatívnym výrokom rozhodol o otázke výživného na maloletú, pričom pri určovaní výživného vzal do úvahy vykonané dokazovanie, prihliadol najmä na vek maloletej (vyše 6 rokov), na jej odôvodnené potreby súvisiace s návštevou predškolského zariadenia a jej zdravotné problémy a výživné v sume 250 eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu na súd

(t.j. dňom 10.05.2016) považoval za primerané odôvodneným potrebám dieťaťa a zároveň primerané zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, ktorý je aktuálne zamestnaný (ako vyplýva z pracovnej zmluvy zo dňa 17.01.2022 uzavretej s G., s nástupom do zamestnania dňa 17.01.2022). Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že o výživnom na maloletú rozhodol podľa zisteného stavu ku dňu vyhlásenia rozsudku, kedy má maloletá vyše 6 rokov, navštevuje predškolské zariadenie (Materskú škôlku v M.), jej zdravotný stav nie je od narodenia uspokojivý (maloletá má zistené infekčné impetigo, oslabené sliznice, imunodeficitný stav), matka s ňou navštevuje imunologickú ambulanciu, nakoľko maloletá má množstvo herpetického víru v krvi, má opakovane infekty, ekzém, zdurené uzliny, v dôsledku čoho bola naposledy aj hospitalizovaná. Maloletá má alergiu na sóju, od veku dvoch rokov užíva Isoprinosine, ktorý stojí 9-11 eur, spolu 35 eur mesačne, ročný poplatok u lekára platí matka 50 eur, jednorazový poplatok u imunológa 20 eur, zdravotná starostlivosť o maloletú predstavuje priemerne 15 eur, ďalšími mesačnými výdavkami sú alikvótna časť za bývanie v sume 375 eur, strava v materskej škole 27,60 eur, strava doma 200 eur, oblečenie a obuv 100 eur, drogéria 35 eur, dramatický krúžok bez príspevku, doprava 50 eur. Matka do spisu založila rozpis priemerných mesačných nákladov na maloletú aktuálne vo výške 802 eur (najvyššia položka je náklad na bývanie), matke vypomáha rodina. Konštatoval, že z rozpisu matky založeného do spisu vyplýva aj vtedajší rozpis priemerných mesačných výdavkov na maloletú vo výške 405 eur pozostávajúcich z nákladov na lieky 80 eur, plienky 50 eur, kozmetika 50 eur, pracie prostriedky 15 eur, príkrmy 110 eur, oblečenie 50 eur, rôzne 50 eur. Zo založenej lekárskej správy dermatovenerologa o zdravotnom stave maloletej zo dňa 05.01.2016 vyplýva, že mala určenú dg. Dermatitis seborrhoica, kontaktná zložka.

3. Pri určovaní výživného vzal súd prvej inštancie do úvahy aj skutočnosť, že o maloletú sa stará matka, ktorá je slobodná, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, od 9/2020 je zamestnaná v Stavebnej spoločnosti N., F., O. XX, I., s priemerným netto príjmom 600 eur, do 9/2020 pracovala v Sushi bare ako čašníčka s priemerným netto príjmom 900 eur, do 9/2019 pracovala na motokárach s priemerným netto príjmom 750 eur a do 1/2019 pracovala v I. detskom centre s priemerným netto príjmom 750 eur. Do 12/2021 poberala rodičovský príspevok 240 eur, resp. 390 eur (kvôli nepriaznivému zdravotnému stavu maloletej). Z potvrdenia Sociálnej poisťovne Bratislava zo dňa 03.12.2015 vyplýva, že matke bol priznaný nárok na materské za obdobie od 10.10.2015 do zániku nároku na materské vo výške 13,689130000 eur/deň, z rozhodnutia Sociálnej poisťovne Bratislava zo dňa 14.01.2016 vyplýva, že matke bolo zvýšené materské za obdobie 01.01.2016 na výšku 14,742140000 eur/deň. Matka poberať rodinné prídavky v sume 25 eur mesačne, vlastní 6 ročné osobné motorové vozidlo zn. W Golf. Určené výživné v sume 250 eur mesačne považoval súd prvej inštancie za primerané aj zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, ktorý je od 17.01.2022 zamestnaný u H. F., G., J. XX, I. na pozícii čašník – barman a jeho priemerný mesačný príjem bude 562,42 eur - 725 eur brutto. Súd prihládol aj na predchádzajúce otcove zamestnania, najmä to, že otec podľa Dohody o skončení pracovného pomeru ukončil s N., F. F. M. Veľký Biel zo dňa 25.07.2016 pracovný pomer a dohodol sa na ukončení z dôvodov nadbytočnosti zamestnanca, jeho ročný čistý príjem za obdobie 1/2015 - 12/2015 bol v sume 6 625, 86 eur a od 1/2016 - 4/2016 v sume 173,20 eur. Otec bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 26.07.2016, rozhodnutím Sociálnej poisťovne a.s. mu bola od 10.08.2016 priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50% denného vymeriavacieho základu 26,9007 eur na obdobie 6 mesiacov, za obdobie od 10.08.2016 do 09.02.2017 mu boli vyplatené dávky v nezamestnanosti v celkovej výške 2 475,30 eur, v evidencii nezamestnaných bol otec v aj v období od 19.09.2018 do 14.10.2018. Otec v konaní uviedol, že v N., F. ukončil pracovný pomer v 7/2016, o rozviazanie pracovného pomeru požiadal pre nezhody, jeho priemerný mesačný netto príjem bol 700 - 1 000 eur, následne bol nezamestnaný, evidovaný na ÚPSVaR od 8/2016 do 9/2017, poberal podporu v nezamestnanosti v sume 417 eur mesačne, z evidencie bol vyradený uplynutím doby. V období od 2/2018 do 3/2018 pracoval v O. F., v burzovej maklérskej firme, s priemerným mesačným brutto príjmom 750 eur, odišiel sám, od 6/2018 do 7/2018 pracoval u P. H., s priemerným mesačným netto príjmom 700 eur, pracovný pomer skončil sám, od 9/2018 do 10/2018 bol evidovaný na úrade práce, bez podpory v nezamestnanosti, následne pracoval v A. Q., kde sa mu nepáčilo, od 10/2018 do 12/2018 pracoval v M., F., ako prevádzkar, s priemerným mesačným netto príjmom 800 eur, kde s ním ukončili pracovný pomer. Súd tiež zistil, že od 10/2018 do 12/2018 pracoval otec v O., F., od 2/2019 pracoval 11 dní vo firme G., potom v F. R. od 2/2019 do 3/2019, kde robil kontrolóra s priemerným mesačným netto príjmom 780 eur, ukončili s ním pracovný pomer (otcov otec dostal mŕtvicu a jeho stav vyžadoval starostlivosť), od 4/2019 do 4/2019 v počte 14 dní pracoval v S. C. R., od 2/2020 do 3/2020 v T. G. a od 1/2021 do 4/2021 pracoval ako prevádzkar v E. s priemerným mesačným netto príjmom 700 – 750 eur, odkiaľ dostal výpoveď. Na pojednávaní otec uviedol, že od 3/2020 do

1/2021 ho živil otec, ktorý splatil aj jeho úver, dom predal a peniaze za ním hradené splátky úveru si ponechal. Súd vzal do úvahy ukončené štúdiá otca v odbore stavebníctvo, ktorej profesii sa nevenuje, nakoľko ako sám uviedol, nemá kapitál. S prihliadnutím na otcovu nemajetnosť a jeho nevyhnutné mesačné výdavky súvisiace s úhradou liekov v sume 40 eur mesačne s príspevkom do domácnosti otcovi 200 eur mesačne a s dopravou 40 eur mesačne, so stravou 120 eur mesačne dospel súd prvej inštancie k záveru, že je v otcových možnostiach a schopnostiach platiť výživné na maloletú dcéru v sume 250 eur (ako doporučila aj kolízna opatrovníčka) počnúc dňom podania návrhu na súd, berúc v úvahu aj otcov celkový nezáujem o maloletú dcéru, časté striedanie zamestnania, ako aj schopnosť dosahovať adekvátny príjem, ktorý zodpovedá jeho profesii, ktorú nevykonáva. Na základe uvedeného určil otcovi vyživovaciu povinnosť na maloletú dcéru v sume 250 eur mesačne. Vo zvyšku návrh matky zamietol majúci za to, že vyčíslené niektoré výdavky na maloletú považoval za nadsadené, napr. výdavky na stravu 6 ročnej dcéry 200 eur (aj keď má alergiu na sóju), taktiež výdavky na oblečenie a obuv v sume 100 eur mesačne, alikvótnu časť nákladov za bývanie v sume 375 eur prihliadajúc na to, že išlo o dobrovoľné rozhodnutie matky, o ktorej zmene bydliska otec nemal žiadnu vedomosť, keďže matka pobyt maloletej tají.

4. Výšku zročného výživného za rozhodné obdobie od 10.05.2016 do 31.01.2022 vo výške 3 369,35 eur ustálil ako rozdiel medzi výživným, ktoré mal otec hradiť a výživným, ktoré otec reálne matke uhradil za rovnaké obdobie vo výške 13 800 eur a povolil ho otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, vzhľadom k jeho sociálnej situácii a nemajetnosti. Keďže meritórne rozhodol vo veci samej, podľa § 363 C.m.p. zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 12.05.2016, č.k. 51P/129/2016-36 (odpadli dôvody pre jeho trvanie).

5. Proti výrokom IV. a V. rozhodnutia podal v zákonnej lehote odvolanie otec navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie v tejto časti zmenil tak, že otca počnúc dňom 10.05.2016 zaviazal na zaplatenie výživného vo výške 200 eur mesačne a konštatuje, že na zročnom výživnom nie je žiaden nedoplatok. Otec uviedol, že je nad jeho pomery, možnosti a schopnosti prispievať na maloletú určenou sumou, keďže jeho príjem dosahuje v priemere sumu vo výške 700 eur mesačne v čase jeho zamestnania, nie je vlastníkom žiadneho nehnuteľného majetku a ani hnuťelného majetku vyššej hodnoty, nemá žiadne úspory, z ktorých by mohol čerpať a pokiaľ by mu jeho otec neposkytol možnosť bývať u neho, nemal by ani zabezpečené bývanie. Otec konštatoval, že síce striedal rôzne zamestnania, ktoré mali krátkodobý charakter, ale snažil sa neustále si hľadať prácu a byť zamestnaný, rovnako sa staral aj o svojho otca, ktorý dostal mŕtvicu a zostal nejakú časť života odkázaný na jeho pomoc. Ku konštatácii súdu o možnosti dosahovať vyšší príjem, ak by sa zamestnal v oblasti stavebníctva uviedol, že má v tejto oblasti len stredoškolské vzdelanie, s ktorým nie sú v súčasnosti väčšie možnosti ani v stavebníctve dosahovať príjem vyšší ako 800 eur – v stavebníctve pracoval v rokoch 2004 - 2016 v spoločnosti N. F. F. M., kde dosahoval posledné roky príjem vo výške 551 eur netto mesačne. Otec poukázal na to, že matkou vyčíslené náklady na výživu maloletej sú značne nadhodnotené, nezodpovedajú zárobkovým a ani majetkovým pomerom ani jedného z rodičov. Matka má prenajatý byt na H. S. K. F. meste s výškou nájmu vrátane energií 750 eur, od 31.10.2019 do 31.10.2021 mala mať prenajatý byt na J. ulici s nájomným vo výške 400 eur mesačne, vrátane energií. Za zarážajúce označil, že matka si mala prenajímať byt v F. H., pričom maloletá navštevuje škôlku v M., na ktorú dopravu matka vyčísľuje náklady vo výške 50 eur mesačne. Rovnako mal za nadhodnotené položky na stravu vo výške 200 eur, oblečenie a obuv vo výške 100 eur a drogériu vo výške 35 eur. Otec konštatoval, že netvrdí, že by sa na dieťa nedala minúť suma 800 eur mesačne, avšak výška výdavkov dieťaťa musí zodpovedať príjmom rodičov, ich majetkovým pomerom, možnostiam a schopnostiam. Suma 800 eur mesačne vyčíslená matkou na náklady dieťaťa je nadhodnotená a nezodpovedajúca celkovému mesačnému príjmu otca. Pokiaľ súd v rozhodnutí poukazoval na nevykonávanie osobnej starostlivosti otca, matka robila všetko preto, aby si dobrý vzťah k dcére vybudovať nemohol, svoj pobyt po celý čas utajovala, musel požiadať o neodkladné opatrenie, ktoré sa len veľmi ťažko realizovalo, následne dospel k záveru, že radšej sa bude dištancovať a nebude v živote dieťaťa prehlbovať ďalšiu traumu tým, že by žiadal o výkon rozhodnutia a nebudaj sa domáhal styku za asistencie polície. Otec poukázal na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej by sa výška výživného mala určiť v priemernej výške maximálne 30% z priemerného mesačného príjmu povinného rodiča, čo pri jeho mesačnom príjme 700 eur mesačne, nevlastnenie žiadneho iného majetku, znamená primeranosť jeho výšku výživného stanoviť v sume 200 eur mesačne, zodpovedajúcej potrebám maloletej, ktorá je vo veku len 6 rokov.

6. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdiť. Pokiaľ otec odôvodňuje odvolanie aj tým, že si nemá možnosť budovať vzťah s dcérou, keďže mu nebolo umožnené stretávať sa s ňou v súlade s neodkladným opatrením uviedla, že styk s dieťaťom otec nerealizoval z vlastného rozhodnutia. Styk sa po vydaní neodkladného opatrenia realizoval iba niekoľkokrát, kedy na stretnutia otec prichádzal takmer vždy v podnapitom stave. Sumu 250 eur matka považuje aj keď nie za dostatočne primeranú, zodpovedajúcu potrebám maloletej a možnostiam a schopnostiam otca, avšak rovnako za sumu, ktorá je dnes už na spodnej hranici výšky vyživovacej povinnosti povinného rodiča priznávanú v bratislavskom kraji. Otec žije neusporiadaným spôsobom života bez stabilného príjmu, doposiaľ sa v súvislosti so starostlivosťou o dieťa musela spoliehať na seba, a je rozhodnutá tak robiť aj naďalej. Určená suma v napadnutom rozsudku vyplýva z vyčíslených výdavkov na dieťa v čase vydania rozhodnutia, ktoré sú dnes nepochybne vyššími, ako tomu bolo na prelome rokov 2021/2022.

7. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 C.m.p., keď nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania otca, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a dospel k záveru, že vo vzťahu k napadnutým výrokom týkajúcim sa výšky výživného (t.j. výrokom IV., V. a VI.) nie sú splnené zákonné podmienky ani na potvrdenie rozhodnutia (§ 387 C.s.p.) a ani na jeho zmenu (§ 388 C.s.p.).

9. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 380 ods. 2 C.s.p.).

11. Predmetom odvolacieho prieskumu je vecná a právna správnosť napadnutých výrokov IV., V. a VI. rozhodnutia, v ktorých súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, počnúc dňom 10.05.2016 (kedy matka podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností) sumou 250 eur mesačne, ktorú uložil otcovi zasielať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, zročné výživné na maloletú za obdobie od 10.05.2016 do 31.10.2022 v sume 3 369,35 eur uložil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, spolu s bežným výživným, počnúc dňom 01.02.2022 k rukám matky, pod následkom straty výhody splátok a návrh matky na určenie výživného vo zvyšku zamietol. Matka v návrhu podanom dňa 10.05.2016 žiadala dňom podania návrhu určiť výšku výživného na maloleté dieťa na sumu 300 eur mesačne a v priebehu pojednávania dňa 20.01.2022 tento návrh modifikovala tak, že od rozhodnutia súdu prvej inštancie žiadala určiť výživné na maloletú vo výške 400 eur mesačne.

12. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Vo vzťahu k napadnutým výrokom o výške vyživovacej povinnosti otca a jeho povinnosti zaplatiť zročné výživné konštatuje, že výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako

aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V posudzovanom prípade z odôvodnenia vzťahujúceho sa k výrokom o vyživovacej povinnosti otca však nie je možné ustáliť, či súd prvej inštancie na uvedené zákonné kritériá prihliadal, či vôbec a akým spôsobom ich vyhodnotil, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností v otázke určenia výživného vychádzal, či a s akým výsledkom sa vôbec zaoberal relevantnými otázkami nastolenými vo vzťahu k určeniu výšky výživného na maloleté dieťa, a to jednak vo vzťahu k zárobkovým a majetkovým pomerom na strane oboch rodičov, otázke výšky ich životnej úrovne a jednak k rozsahu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa prezentovaných matkou.

15. Súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné, tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity. Následne musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa sa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o deti a pod.). Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami dôsledne nezaoberal a nevyhodnocoval ich, ním prijaté rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu za obdobie od 10.05.2016 do rozhodnutia súdu, opierajúce sa o ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 Zákona o rodine, je nedostatočné, nezohľadňujúce pre rozhodnutie podstatné zákonné skutočnosti, čoho následkom je úvaha odvolacieho súdu o nedostatočnom objasnení skutkového a právneho základu rozhodnutia v tejto časti rozhodnutia.

16. Vo vzťahu k uvedenému zdôrazňuje, že konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom je konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých, v ktorom je súd podľa § 35 C.m.p. povinný zistiť skutočný stav veci (t.j. v ktorom aj bez procesnej aktivity účastníkov konania musí vykonať dokazovanie potrebné k čo najbližšiemu priblíženiu sa hmotnoprávnemu rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov). Súd prvej inštancie bol pred rozhodnutím o určení výživného za obdobie od 10.05.2016 preto povinný aj bez návrhu vykonať dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu veci a svoje dokazovanie aj bez procesnej aktivity účastníkov konania zamerať na dôsledné preskúmanie zákonných predpokladov, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o určení výživného. Súd prvej inštancie síce v ods. 71 odôvodnenia rozhodnutia v rozsahu dvoch strán uviedol skutkové zistenia, ktoré pri určovaní výživného (zrejme) zohľadňoval, z jeho obsahu však vyplýva, že pri rozhodovaní opomenul, že v danej veci má podstatný a zásadný význam pre rozhodnutie skutočnosť plynutia času a jej vplyv na rozsah a skladbu nákladov maloletého dieťaťa a aj majetkové a zárobkové pomery rodičov. Na túto skutočnosť upriamuje pozornosť súdu prvej inštancie z dôvodu, že tento (podľa odôvodnenia) pri určovaní výšky výživného rozhodol „podľa zisteného stavu ku dňu vyhlásenia rozsudku“ pričom opomenul, že jeho povinnosťou bolo posudzovať zákonné kritériá pre určenie výšky výživného za obdobie od 10.05.2016 do rozhodnutia, pričom bol povinný prihliadať aj na podstatné zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa a aj oboch rodičov, ku ktorým došlo za 5 1 ročné obdobie trvania konania do rozhodnutia súdu.

17. S poukazom na uvedené mal súd prvej inštancie povinnosť dôsledne sa zaoberať ustálením a vyčíslením odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, a pri tejto úvahe súčasne zohľadniť bezpochyby sa v priebehu konania meniacu výšku a skladbu odôvodnených potrieb maloletej. Keďže maloletá bola v čase podania návrhu 6 mesačným kojencom a v čase rozhodovania súdu mala viac ako šesť rokov, je bez akejkoľvek pochybnosti, že rozsah jej odôvodnených nákladov sa v priebehu konania čo do druhu a výšky menil. Súd prvej inštancie však na túto skutočnosť pri rozhodovaní nepochopiteľne rezignoval a z vykonaného dokazovania vyplývajúce podstatné zmeny v pomeroch maloletej, majúce zásadný vplyv na posudzovanie rozsahu odôvodnených nákladov dieťaťa (vo veku dvoch rokov dieťaťa

pristúpenie vážnych zdravotných problémov maloletej - herpes s nákladmi vynakladanými matkou na zdravotnú starostlivosť, od septembra 2019 nástup maloletej do materskej školy s nákladmi aj na dopravu, v neurčenom čase pribúdanie voľnočasových aktivít) pri rozhodovaní nezohľadňoval, opomenul ich a ani sa nimi nezaoberal. Závery súdu prvej inštancie sú potom v tomto smere nedostačujúce, javia znaky nepreskúmateľnosti a je možné z nich vyvodiť len to, že v odôvodnení rozhodnutia súd cituje rozsah nákladov doložený matkou na pojednávaní dňa 20.01.2022 v celkovej výške 802 eur mesačne a „vtedajší“ rozsah nákladov na maloleté dieťa v celkovej výške 405 eur (zrejme sa jedná o špecifikáciu nákladov maloletej, ktorú matka v roku 2016 doložila v prílohe návrhu) a konštatuje, že niektoré z týchto výdavkov neakceptuje v plnej výške, napr. náklad na stravu 6 ročného dieťaťa v sume 200 eur a na oblečenie a obuv vo výške 100 eur, podiel dieťaťa na bývanie 375 eur (táto úvaha sa vzťahuje na špecifikáciu nákladov doložených matkou až na pojednávaní súdu dňa 20.01.2022).

18. Obdobná úvaha sa vzťahuje aj k majetkovým a zárobným pomerom na strane oboch rodičov (majúcich význam pre následné posúdenie výšky ich životnej úrovne), ktorá nie je v posudzovanej veci dostatočne objasnená a ani podložená vykonaným dokazovaním. Súd prvej inštancie vo vzťahu k zárobným pomerom matky nevykonal potrebné dokazovanie a v tejto otázke sa uspokojil výlučne s tvrdeniami matky o výške príjmov, ktoré dosahovala v období od 1/2019 pri výkone práce v I., na motokárach, ako čašníčka, v N. F. (matka ich uviedla na pojednávaní dňa 20.01.2022). Rovnako ako pri maloletej na strane matky nezohľadňoval prípadnú podstatnú zmenu pomerov súvisiacu s dosahovaním príjmov pri výkone práce (po ukončení rodičovskej dovolenky), pričom porovnaním časových údajov uvádzaných matkou je možné oprávnené predpokladať, že matka do 12/2021 súbežne poberala aj rodičovský príspevok, keďže maloletá mala dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, vyžadujúci si osobitnú starostlivosť (podľa v konaní doloženého Posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok z 18.03.2020, ktorý bol platný do 15.11.2021). Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní nezaoberal a ani neposudzoval rozsah nákladov matky vynakladaných na jej základné životné potreby, vrátane nákladov na bývanie, ktoré sa podľa v spise doložených dokladov v priebehu konania menili od 400 eur do 750 eur mesačne (Nájomná zmluva z 31.10.2019, Nájomná zmluva z 25.10.2021)? keďže od neurčeného času do 11/2021 v domácnosti s matkou a dieťaťom podľa prednesu matky na pojednávaní dňa 20.01.2022 bývala aj stará matka dieťaťa, je nutné pracovať aj s úvahou, že stará matka mala na týchto nákladoch spoluparticipovať. Uvedené skutočnosti, na ktoré upriamuje pozornosť odvolací súd, majú zároveň podstatný význam aj pre ustálenie odôvodneného podielu maloletej na nákladoch na bývanie v období od podania návrhu.

19. Pokiaľ ide o otca, súd prvej inštancie pri rozhodovaní (bez vykonania ďalšieho dokazovania) vychádzal z prehľadu zamestnávateľov doložených otcom a zistenia o častej zmene zamestnávateľov uzavrel úvahou, o tom, že otec mal schopnosť dosahovať adekvátny príjem, ktorý zodpovedá jeho profesii, ktorú nevykonáva. Keďže v odôvodnení rozhodnutia úvahu, čo považuje za „adekvátny príjem v profesii, ktorú otec nevykonáva“ nezodpovedal, nie je možné túto prezentovanú úvahu, od ktorej závisí rozhodnutie o výške výživného preskúmať. Súdu prvej inštancie dáva odvolací súd do pozornosti, že pokiaľ pri určovaní výšky výživného vychádza z tzv. potencionálneho príjmu povinného, t.j. príjmu, ktorý by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax a pod.), jeho závery o výške potencionálneho príjmu musia byť skutkovo a právne podložené (podľa tvrdenia otca tento dosiahol v odbore stavebníctvo len úplné stredoškolské vzdelanie, v ktorom je bežným príjmom suma cca 800 eur mesačne). Pokiaľ ide o majetkové pomery otca, z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či vôbec a s akým výsledkom, sa v kontexte ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd prvej inštancie zaoberal a vyporiadal s podstatnou skutočnosťou, vyplývajúcou z obsahu spisu (ku ktorej nebolo vykonané žiadne dokazovanie) o tom, že otec mal v priebehu roka 2016 predať rodinný dom, ktorého bol vlastníkom, pričom výťažok z predaja mal byť po zaplatení zostatku hypotekárneho úveru poskytnutý jeho otcovi.

20. Odvolací súd v kontexte predchádzajúceho odseku napokon vo vzťahu k výroku V. o zročnom výživnom dáva súdu prvej inštancie do pozornosti, že v prípade, ak súd rozhoduje o dlžnom výživnom za obdobie predchádzajúce súdnemu rozhodnutiu musí zohľadniť, že použitie možnosti povinného plniť v splátkach, ktorých výška a podmienky zročnosti musia byť presne určené, je výnimočným riešením, ktoré musí byť v rozsudku presvedčivo odôvodnené dôležitými okolnosťami najmä na strane povinného (§ 232 ods. 3, 4 C.s.p.). Hľadiskami pre úvahu súdu, či má povinnému priznať výhodu splátok bude najmä výška uloženej peňažnej povinnosti, platobná schopnosť povinného, v konaní prejavovaná snaha

o plnenie záväzku, a podobne. Vzhľadom na charakter zostávajúceho predmetu konania (vyživovacia povinnosť povinného rodiča k maloletému dieťaťu), nie je účelom takéhoto postupu to, aby maloletému dieťaťu boli splátky zročného výživného, na plnenie ktorých mu vznikol nárok za minulé obdobie, vyplácané neprimerane dlhé obdobie. V napadnutom rozhodnutí, v ktorom súd prvej inštancie vo výroku V. uložil otcovi povinnosť zaplatiť dlh na zročnom výživnom za obdobie od 10.05.2016 do 31.01.2022 v celkovej výške 3 369,35 eur v mesačných splátkach vo výške 100 eur, ktoré mu uložil platiť spolu s bežným výživným, počnúc 01.02.2022, absentuje korektné vysvetlenie výnimočných dôvodov vedúcich súd k poskytnutiu možnosti povinnému platiť výživné dlh na výživnom za minulé obdobie v určených splátkach, znamenajúcich splácanie dlhu na výživnom na maloleté dieťa po dobu takmer troch rokov viac ako dvoch rokov (za takéto nie je možnú posúdiť strohú konštatáciu o „sociálnej situácii a nemajetnosti“ otca).

21. V nadväznosti na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV., V., VI. a v závislých výrokoch VII. o zrušení neodkladného opatrenia pre odpadnuté dôvodov pre jeho trvanie (§ 363 C.m.p.) a VIII. o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcej časti rozhodnutia, po doplnení dokazovania potrebného na zistenie skutočného stavu veci (§ 35 C.m.p.) opätovne o zostávajúcom predmete konania (návrhu matky na určenie výživného od 10.05.2016) rozhodnúť a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., tzn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhu matky na určenie výživného, riadne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov konania týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti otca, t.j. osobných, majetkových a finančných pomerov na strane oboch rodičov a aj ustáleného a riadne špecifikovaného rozsahu odôvodnených potrieb maloletej a ich výšky pri zohľadnení podstatných zmien na strane maloletej a rodičov v priebehu trvania konania, v rozhodnutí uvedie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich právne a skutkovo vyhodnotil a dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania. Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej tak, aby v nich neabsentovala žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť.

22. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 396 ods. 3 C.s.p.).

23. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).